

A falumúzeumokról pedagógusszemmel

Selmecci László a Honismeret 1985. 3. számában nyilatkozott Csorna Bélának, Borzák Tibor pedig a Petőfi Népében fejtette ki véleményét a helytörténeti gyűjteményekről, a falumúzeumokról. Más nézőpontból vizsgálja ezt a falu pedagógusa.

Minden falunak van múltja, múltjának vannak tárgyi és írásbeli emlékei. Ezeket őrzi a falumúzeum és a helytörténeti gyűjtemény. Az egészséges lokálpatriotizmus kialakítása csak a szülőfaluban, a lakóhelyen lehet, és ennek színtere a helytörténeti gyűjtemény, a falumúzeum. Az általános iskolai tanterv csak a történelem tantárgy keretében az 5—8. osztályokban ad 14 órát a helytörténetre és honismeretre, nem szólva az osztályfőnöki és más tantárgyi órák lehetőségeiről. Az alsó tagozatban 27 órát ad a társadalmi környezetre és a helytörténetre.

A nevelés-oktatás céljára pedagógiaiilag jól összeállított helytörténeti gyűjtemény a legalkalmasabb arra, hogy a szülőföld, a szülőfalu, a lakóhely, a környezet és a tanuló kapcsolatát szemléltesse. A tanuló így megszereti saját szülőfaluját, lakóhelyét, amit mi, pedagógusok tudatos munkával a hazaszeretet érzéséig fokozunk. Így szülőföldhöz, lakóhelyhez kötődésen keresztül a tágabb hazaszeretetig jut el a gyermek, a felnőtt, mind érzelmileg, mind értelmileg.

A falumúzeum nem von el anyagiakat a tanácstól. Minden községben létrehozható ráfordítás nélkül. Pincéje, nélkülözhető helyiségei lehetnek áfészeknek, állami gazdaságoknak, termelőszövetkezeteknek, tanácsoknak, iskoláknak stb. A hely felkutatása csak hozzáállás kérdése. A berendezés: kiselejtezett iskolai asztalokból, szekrényekből kis munkával bemutatászatok és bemutatószekrények készíthetők.

A helytörténeti kismúzeum létrehozásában, állandó gazdagításában, bővítésében számíthatunk ifjúságunkra. A gyermekek honszereteten kívül, olyan erkölcsi értékek kialakítására is van lehetőség, mint a munka szeretete, a kutatás öröme, az összegyűjtött tárgyi és írásbeli értékek megbecsülése, óvása. A gyűjtemény gondozását szívesen vállalják a pedagógusok, az úttörők, a szakkörök, a művelődési otthonok.

A helytörténeti falumúzeum létjogosultságának nem lehet fokmérője az, hogy játszik-e szerepet az idegenforgalomban, valamint az, hogy bány helybeli lakos tekinti meg, de ha ilyen is van, annál jobb. Létjogosultságának fokmérője az ott tartott osztályfőnöki órák, történelemórák, környezetismereti stb. órák száma, az órák minősége és hatásfoka. Fokmérője a napközi otthoni és diákotthoni nevelésben betöltött szerepe. Fokmérője, hogy mennyire a helytörténeti szakkörök foglalkozási helye, és az ott tartott úttörő-foglalkozások gyakorisága.

A nagyközség felszabadulási ünnepségein részt vett a Krimből megyénkbe érkezett szovjet delegáció egy csoportja: az ottani művelődési osztály vezetője, múzeumigazgató stb. Látogatásuk során megtekintették az izsáki helytörténeti gyűjteményt is. A látottak után a vendégek kifejezték véleményüket, hogy a helyi kismúzeumok a hazafias nevelés kohói. Visszatérve ilyenek létrehozását fogják javasolni a Szovjet-unióban.

Selmecci László szavait a következőképpen módosítanám: „ahol már van, ott mindenképpen maradjon, de legyen ott, ahol még nincs!”.

Kovács Gyula

Cselédház Kunadacson

A Honismeret 1985/3. számában Mándics Mihály — az ismert és lelkes Bács-Kiskun megyei helytörténész — adott áttekintő képet az ország legnagyobb megyéjének falumúzeumairól. Ezúttal a kunadacsiak kezdeményezéséről adunk hírt.

A dinamikus fejlődő község utcáin modern házak sorakoznak, eltűntek már a múltra emlékeztető földszintes, nádtetős épületek. Csak hímmondónak maradt az a cselédház is, amely a falu szélén áll. Itt szeretnék berendezni a falumúzeumot. Az Országos Műemlékvédelmi Felügyelőség véleménye az, hogy meg kell menteni a roskadozó épületet. A kunadacsiak szintén így gondolják: a jövő generációjának meg akarják mutatni a még fellelhető helyi dokumentumokat, néprajzi tárgyakat. Cselédházat rendeznek be, ha a jelenlegi lakó elköltözik onnan. A helyi történelem színhelyén használati tárgyakon keresztül elevenítik fel a múltat. Van mire emlékezni — s a ma még élő cselédek emlékeznek is —, hiszen ezen a vidéken kiszolgáltatót nép élt, körülményeik szegényesek voltak. A falu szélén álló 64 négyzetméteres viskóban egykor négy család lakott harmincketten szorongtak a szűk helyiségekben.

Kunadacson egybegyűjtöttek már sok dokumentumot, főképp a felszabadulás előtti és utáni időkre vonatkozó okmányokat: cselédkönyveket, adókvetési ivatek, paraszti munkaeszközöket, ruhákat. Az udvarra szekeret, jámot, kocsit szeretnének elhelyezni, amelyet a tanyákról szereznek majd be. Sokak szívügye a leendő cselédház: a falugyűlésen elhangzó felhívás után a lakosok szép számmal hoztak múltira emlékeztető tárgyakat. Ezekből kiállításat rendeztek, s végső helyük a faluszéli gyűjteményben lesz majd.

Borzák Tibor

*Egy fiatal kutató szerint rövidesen hatalmas erejű földrengés várható
Los Angelesben. Prognózisának azonban nem hisznek...*

FÖLDRENGÉS

Szines amerikai katasztrófafilm

Fényképezte: Phil Lathrop

Zene: John Williams

Főszereplők:

**CHARLTON HESTON, AVA GARDNER, GEORGE KENNEDY,
GENEVIEVE BUJOLD**

Rendezte: MARK ROBSON

Június 26-tól a mozik műsorán

Köszöntjük a Veszprémi Pannon Nyomda Szammer Mihály Szocialista Brigádját

*abból az alkalomból, hogy a Honismeret folyóirat előállításá-
során nyújtott színvonalas munkájukért Ágoston László, a szer-
kesztőbizottság elnöke átadta nekik a Hazafias Népfront ki-
tüntető jelvényét.*

(Kovács Attila felvételei)

